

Η βεβήλωση συνεχίζεται η ιστορία δεν ξαναγράφεται

Όλοι οι πρόσφυγες είμαστε έτοιμοι να κρατήσουμε τα εργαλεία στα χέρια και να ξανακάνουμε λαμπρές όλες τις εκκλησίες μας.

Ακόμα και στις αναστατωμένες ημέρες που ζούμε, που όλα φαίνονται να αναθεωρούνται και να ανα-προσανατολίζονται στον κόσμο μας, οι βάσεις, οι αρχές και τα θεμέλια στα οποία εργάζεται η παγκόσμια ιστορική έρευνα, εξακολουθούν να εμπνέονται από τον ελληνικό πνευματικό κόσμο, ο οποίος περιλαμβάνει μαζί με πολλά άλλα και τους αγώνες για επιβίωση αλλά και μαζί τις περιπέτειες του ελληνισμού.

Είναι εξόφθαλμο ότι σήμερα οι ιστορικοί είναι επηρεασμένοι σήμερα από την νέα ατμόσφαιρα των κατακτήσεων σε θέματα που αφορούν τον χώρο της μαζικής ενημέρωσης. Προσπαθούν έτσι, να αναθεωρήσουν, λέγουν, την ιστορία. Όμως αντίθετα, η πραγματική ιστορία δεν μπορεί να παραβεί τον εαυτό της. Η εισβολή, από όποια πλευρά και αν την βλέπεις παραμένει τέτοια και η κατοχή, όποιου είδους φακό κι αν διαλέξεις για να την δεις, παραμένει αυθεντική κατοχή. Και αναφέρομαι στην κατάσταση που συνεχίζεται με το κυπριακό πρό-

Δρα Δημοσθένη Δημοσθένους

βλημα. Διατηρώντας τη διαμαρτυρία μπροστά στους ξένους για την εμμονή στην αδικία σε βάρος της πατρίδας μου, γίνεται όλο και περισσότερο εμφανής ο ρόλος του σεβασμού προς την διαύγεια των ιδεών που σέβονται τους οραματισμούς της ανθρωπότητας για ένα καλύτερο σύριο.

Η Βυζαντινή Ακαδημία Κύπρου συνεχίζει την συλλογή πληροφοριών για το αρχείο των κατεχομένων, προγραμματίζοντας διαρκώς νέες εκδόσεις που μιλούν για τις συνέπειες της βάρβαρης τουρκικής εισβολής.

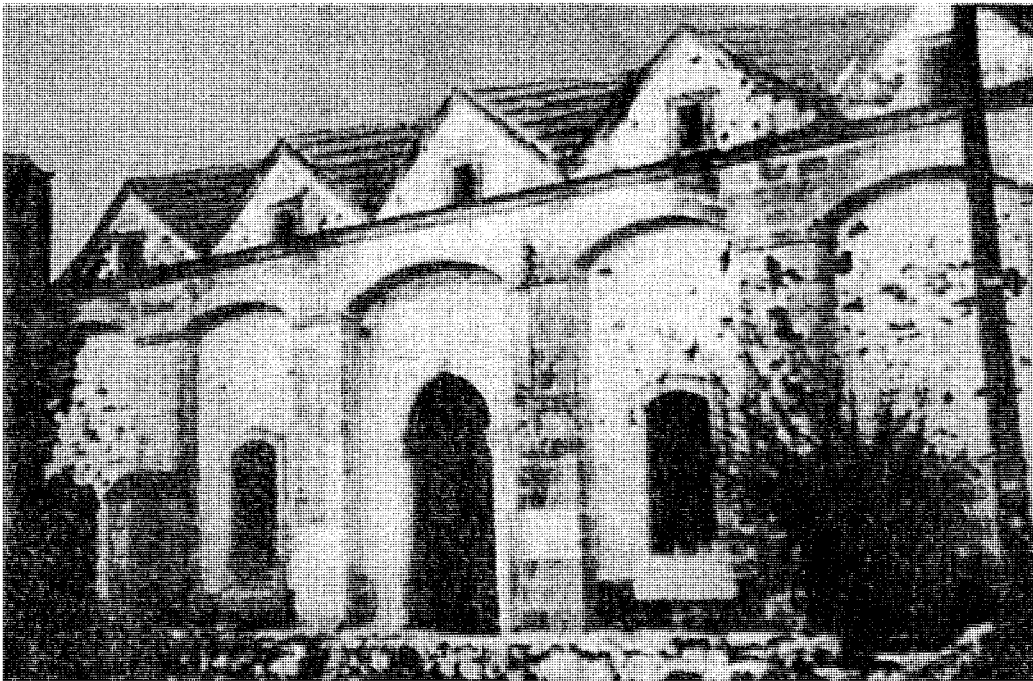
Υπάρχει μια σχέση αδιάρρηκτη, αδιάσπαστη και συμπαγής μεταξύ της ιστορικής μαρτυρίας και του κάθε ενός από τους 180.000 πρόσφυγες που αφήνει προφορική μαρτυρία για την κατεχόμενη εκκλησία του.

Σήμερα, και ενώ η εξορία του από το σπίτι του και την εκκλησία του συνεχίζεται καταθέτει στην έρευνα πολύτιμες πληροφορίες από ψηφίδες της καρδιάς και της ψυχής του.

Ο πρόσφυγας από το Παλαίκυθρο και νυν στην Λευκωσία. Στυλιανός Χ΄ Λεφτέρης είναι σήμερα 80 ετών. Καταθέτει στην Ακαδημία μας ότι

στην εκκλησία του κατεχόμενου χωριού του που ήταν αφιερωμένη στην Παναγία Γαλατροφούσα, υπήρχε εικονοστάσι σκαλιστό που περιλάμβανε τις εξής προσκυνηματικές εικόνες. Η Ωραία Πύλη στη μέση και δεξιά της ο Χριστός Ευλογών, αριστερά η Παναγία Βρεφοκρατούσα και

Εικόνα της Υπαπαντής του Χριστού. Υπήρχε επίσης Εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας αξιόλογη του 16ου αιώνα που συντηρήθηκε στην Ιερά Αρχιεπισκοπή και επεστράφη στην Εκκλησία Γαλακτοτροφούσης πριν τα γεγονότα του 1974. Από εκεί την έκλεψαν οι Τούρκοι μαζί με τις άλλες εικόνες,

αμέσως δίπλα της ο Ιωάννης ο θεολόγος, ο Αρχάγγελος Μιχαήλ και ο Απόστολος Ανδρέας στο τέλος αριστερά. Βλέποντας τον Χριστό προς τα δεξιά ήταν κατά σειρά η Θαυματουργός Εικόνα της Παναγίας Γαλακτοτροφούσης, ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος και τέλος δεξιότερη η

μικρές και μεγάλες στη διάρκεια λεηλασίας του ναού.

Το σκαλιστό εικονοστάσιο ήταν του 1951. Ο αρχιερατικός θρόνος επίσης ξυλόγλυπτος. Όλα ανεξαιρέτα τα Ιερά Σκεύη, το Ευαγγέλιο, οι οκτώ κανδήλες του εικονοστασίου, ήταν από ανάγλυφο ασήμι.

Υπήρχε επίσης η σειρά των εκκλησιαστικών βιβλίων που χρησιμοποιούνταν καθ' όλην την διάρκεια του εκκλησιαστικού έτους.

Στην βόρεια είσοδο του ναού υπήρχε μαρμάρινη επιγραφή που αναφερόταν στο τελευταίο εγκαίνιο του Ναού Παναγίας Γαλακτοτροφούσης υπό του Αρχιεπισκόπου Λεοντίου το 1947 και καρποφορούσης της Θεοδώρας Χ' Μιχαήλ εκ Παλαικύθρου.

Το Εγκαίνιο ενός Ιερού Ναού στην Κύπρο είναι κάτι το εξαιρετικά σημαντικό για τους πιστούς χριστιανούς και εκπληρώνει μια μακρά αρχαιότητα χριστιανική παράδοση. Κατ' αυτό μια χριστιανική εκκλησία "Μυρώνεται" με "Άγιον Μύρον" και σύμφωνα με πολλούς Αγίους Πατέρες το μύρωμα ενός Ναού κατατάσσεται ανάμεσα στα Μυστήρια της Εκκλησίας μας.

Δεν σημαίνει βέβαια ότι ο Ναός στον οποίο αναφερόμαστε συμπεριλήφθηκε στην εκκλησιαστική λατρεία μόλις το 1951. Ο Ναός της Παναγίας Γαλακτοτροφούσης είναι σαν κτίσμα πολύ παλαιότερος. Η αρχιτεκτονική του μας πείθει ότι είναι τουλάχιστον εκατόν ετών.

Ανατολικά του χωριού, σε απόσταση μισού χιλιομέτρου, βρισκόταν το κοιμητήριο του Παλαικύθρου. Ανατολικότερα μισό χιλιόμετρο ήταν το Παρεκκλήσιο του Αγίου Γεωργίου

που βρισκόταν στα "χώματα" της Βώνης.

Στον περιτοιχισμένο περίβολο της σήμερα κατεχόμενης Εκκλησίας Παναγίας Γαλακτοτροφούσης τάφηκε, ακριβώς μπροστά στο ιερό ο Π/Βαρνάβα το 1934. Ήταν ο τελευταίος ιερέυς που τάφηκε στο Παλαίκυθρο. Τον διαδέχθηκε ο Π. Γεώργιος Γιωργαλλής ο οποίος κατά τα γεγονότα της βάρβαρης τουρκικής εισβολής παρέμεινε εγκλωβισμένος και υπέστη κακοποίηση από τους εισβολείς. Εξαιτίας αυτού, απέθανε λίγο αργότερα τον Σεπτέμβριο του 1974 στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Ετάφη στο Νέο Κοιμητήριο Κωνσταντίνου και Ελένης στην ελεύθερη Κύπρο και "προσδοκεί ανάσταση νεκρών" και δικαίωση της ταλαιπωρημένης και συλημένης σήμερα κατεχόμενης εκκλησίας του.

Με τις μαρτυρίες της Ακαδημίας μας, ένας μάρτυρας της Εκκλησίας μας δίνει ξανά το παρών του. Οι οραματισμοί του είναι και δικοί μας. Αιωνία του η μνήμη!

Σήμερα, η κατεχόμενη Παναγία Γαλακτοτροφούσα είναι εντελώς απογυμνωμένη εσωτερικά. Βανδαλοι εισβολείς έκοψαν τους σταυρούς από την στέγη και το καμπαναριό της.

Χαρακτηριστική φωτογραφία που υπάρχει στο Αρχείο της Βυζαντινής

Ακαδημίας Κύπρου διασώζεται και στον Τόμο "The Occupied Churches of Cyprus" έκδοση 2000 και 2001.

Η νότια πόρτα της Εκκλησίας διακρίνεται ανοικτή και το μόνο που θυμίζει είναι η βίαιη εξορία των πιστών της και η ερήμωσις του μνημείου. Η κάθε μια από τις 520 Κατεχόμενες Εκκλησίες της Κύπρου είναι μια ιστορία αλλοίωσης της πραγματικής ειρήνης. Αυτή είναι ορθόδοξη πραγματικότητα που έχει αρχή, έχει και συνέχεια. Μόνο που ανάμεσα σ' αυτά τα δύο παρεμβαίνουν οι εισβολείς και η άνομη δραστηριότητα τους.

Εφόσον δεν ξεχνούμε τι έχουμε και τι μας ανήκει πίσω από την γραμμή

της κατοχής και της ντροπής, μπορούμε να συνεχίζουμε!

Η Παναγία Γαλακτοτροφούσα θα είναι εκεί και μετά την φυγή των βανδαλων. Έστω και αν έχει απογυμνωθεί η κάθε πέτρα της είναι ιερή και ξαναπλάθει αναλλοίωτη την ιστορία.

Και εμείς όλοι που σήμερα είμαστε ακόμα πρόσφυγες κρατούμε στα χέρια μας τα εργαλεία πάντα έτοιμοι μαζί με τα παιδιά μας να την συντηρήσουμε να την ξανακάνουμε λαμπρή, να την ξαναγεμίσουμε με ύμνους και δεήσεις ιερέων, με ψαλμωδίες και κατανυκτικές ακολουθίες, με τις φωνές των μικρών παιδιών. Γένοιτο!

Α΄ ΕΙΣΦΟΡΑ:

Η κ. Ευγενούλα Σωτηριάδου εισέφερε στο ταμείο του σωματείου «Ελεύθερη Κυθρέα» £40.- εις μνήμην των προσφιλών της συζύγου και υιού.
Ο κ. Γιάγκος Κωνσταντινίδης εισέφερε στο ταμείο του σωματείου «Ελεύθερη Κυθρέα» £9.- εις μνήμην των προσφιλών του γονέων.
Η Επιτροπή του σωματείου εκφράζει θερμές ευχαριστίες

Β΄ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ

Παρακαλούνται οι συνδρομητές που οφείλουν συνδρομές στο περιοδικό «Ελεύθερη Κυθρέα» να τις τακτοποιήσουν το συντομότερο δυνατό για να μπορέσει η Επιτροπή να ανταποκριθεί σ' όλες τις οικονομικές υποχρεώσεις της.